

ה"מנועים" המשפיעים על תמונת יחסי ישראל-ארה"ב

5

- א. כול אימת שמופיעות צרימות ביחסים המיוחדים שבין ישראל וארה"ב מתעורר פולמוס: האם מדובר בתופעה חולפת או שמא אנו חוזים במגמה שלילית המלמדת על תהליך מתמשך ועמוק של הרעה ביחסים? אין הכרח להכריע בפולמוס זה על מנת לגבש המלצות מדיניות שמטרתן להגן על היחסים המיוחדים ולחזקם. על רקע זה, המכון למדיניות העם היהודי (JPPJ) מוביל פרויקט שנועד לזהות את ה"מנועים" הפועלים מתחת לפני השטח ומזינים חיובית או שלילית את מערכת היחסים בין ישראל וארה"ב. זיהוי מנועים אלה והבנת אופן השפעתם נועד לאפשר למקבלי החלטות לאפיין את השלכותיהם של מהלכי מדיניות שונים על מצב היחסים ועל מרחב האינטרסים המשותפים - הן מהלכים התורמים לביצורם של היחסים והן כאלה הגורמים לשחיקתם.
- ב. ההתייחסות אל ה"מנועים" השונים מחייבת תשומת לב למספר סייגים:
 - בעיצובה של מדיניות, יש צורך להיות ערים למשקלם היחסי של המנועים השונים, לטווחי הזמן ולעומק ההשפעה של כל אחד מהם, וכמובן לשאלה האם בכלל ניתן להשפיע על מנועים אלה באמצעות מהלכי מדיניות של ישראל.
- ג. המנועים הנראים לנו כחשובים ביותר מבין המנועים עליהם ניתן להשפיע באמצעות מהלכי מדיניות ישראלים (לעומת מנועים שאינם נגישים לנו):
 - אתוס וערכים משותפים
 - יהדות ארה"ב
 - היחסים הביטחוניים (כולל סוגיית הגרעין האיראני)
 - הסיכסוך הישראלי-ערבי

ד. להלן מהלכי המדיניות הנראים לנו כמשפיעים ביותר (לטוב ולרע):

מהלכים מסייעים:

- הדגשה, מגובה במדיניות ומהלכים מעשיים, של ערכי שוויון, דמוקרטיה, פלורליזם דתי, וכיבוד זכויות אדם בישראל.
- חיזוק דימוי העוצמה של ישראל, כמדינה איתנה, בטחונית וכלכלית.
- העצמת הקשר עם הקהילה היהודית באמריקה תוך גילוי רגישות ישראלית בעת קבלת החלטות להן יש השלכות על יהדות ארה"ב.
- הצגת יוזמה מדינית ישראלית המחויבת לפתרון 2 המדינות והזוכה לתמיכה אמריקנית.
- טיפוח התמיכה הדו-מפלגתית בישראל.
- השקעת משאבים ליצירת בסיס תמיכה בקרב המיעוטים בארה"ב (היספאנים, שחורים, אסיאתים).
- השקעת משאבים מיוחדת הממוקדת בנוער ובקמפוסים (יהודים ושאינם יהודים).

מהלכים שוחקים:

- מצב שבו ישראל תצטייר כמתרחקת מערכים המאפיינים חברה פתוחה וליברלית.
- התערבות ישראלית במערכת הפוליטית בארה"ב.
- העמדת הקהילה היהודית במצב בו הינם "קרועים" בין זיקתם לישראל מחד וסדר היום ה"אמריקאי" מאידך.
- בניה בשטחי יו"ש באופן הנתפס כמסכל פתרון שתי המדינות, בדגש על בניה בשכונות הערביות של מזרח ירושלים והשטח שמעבר לגושי ההתנחלויות.
- מצב שבו ישראל תצטייר כמי שגוררת את ארה"ב למלחמות שאינה מעוניינת בהן (כדוגמת המחלוקת בסוגיית איראן).
- רטוריקה ביקורתית חריפה כנגד מנהיגים אמריקנים משתי המפלגות, מצידם של מנהיגים בישראל ובקהילה היהודית האמריקנית.
- הטבלה שלהלן מגישה את תמצית מימצאי הפרויקט עד עתה.

מהלכי מדיניות מסייעים/שוחקים	מכאניזם הפעולה של המנוע, ומגמות התפתחותו על פני זמן	תיאור המנוע (והסתעפויותיו)	המנוע
מהלכים מסייעים: הדגשה, מגובה במדיניות ובמהלכים מעשיים, של ערכי שיוויון בישראל. פעילות "תיקון עולם" (מש"ב, סיוע הומניטרי), בדגש על פרויקטים משותפים עם ארה"ב. יוזמות המכוונות לדור הצעיר, בעיקר בקמפוסים. מהלכים שוחקים: התערבות במערכת הפוליטית בארה"ב. יוזמות חקיקה בכנסת המצטיירות בעיני ליברלים בארה"ב כאנטי-דמוקרטיה ומנוגדות לערכי שיוויון וזכויות אדם. רטוריקה ביקורתית קשה של מנהיגים ישראלים כנגד מנהיגים בארה"ב. מהלכים ואירועים המצטיירים כפוגעים ביחס השוויוני כלפי מיעוטים בישראל - בעיקר המיעוט הערבי, כולל הבדואים, אך גם כלפי קבוצות יהודיות כמו עולים מאתיופיה. ● מהלכים ואירועים המצטיירים בארה"ב כחורגים מן היחס ההומניטרי המקובל במערב כלפי הפליטים מאפריקה.	תשתית היסטורית של אהדה חוצת מפלגות לישראל, הנשענת גם על עוצמתה של הקהילה היהודית האמריקנית (בולטות יהודית באקדמיה, בתקשורת ובתרבות - המשליכה חיובית על היחס לישראל). אמריקה הופכת לשסועה ערכית. התמיכה במדיניות ישראל הופכת נושא למחלוקת בין-מפלגתית. בקרב חוגים אינטלקטואלים-ליברליים בארה"ב יש המתקשים לקבל את הרעיון של מדינת לאום שזהותה בעיניהם דתית; ישראל מוצגת לעיתים בחוגים אלה ככישלון מוסרי, ומוטל ספק לגבי נאמנותה לערכים משותפים בנושאים מגוונים: היחס לערביי ישראל, שוויון בין המינים, זיקה בין הדת והמדינה, והעדפותיה של ישראל נוכח סתירות - בעיני המבקרים - בין ערכים יהודיים וערכים דמוקרטיים. ירידה בתמיכה בישראל בקרב הדור הצעיר המתקשה ליישב את ישראל עם מסכת הערכים שלו. ● בחוגים שמרניים התמיכה בישראל מתגברת ונידחות בעוצמה טענות כאילו הסיכסוך הישראלי-פלסטיני פוגע באינטרס האמריקני או שוחק את הערכים המשותפים לשתי המדינות. (בהקשר זה משמעותית התמיכה הרבה לה זוכה ישראל בקרב נוצרים אוונגליסטים בארה"ב, הנוטים אף לתמוך במדיניות יישובה של ארץ-ישראל השלמה).	ערכים: דבקות בחירות, שוויון בפני החוק, צדק, מוסר, דמוקרטיה, פלורליזם דתי, זכויות אדם, יחס למיעוטים, שלילת גזענות, תיקון עולם. אחריות מוסרית אמריקנית לקיומה של ישראל "הקטנה והמאויימת". אתוס: מדינת מהגרים, חלוציות, לקיחת הגורל בידיים, "ווינריות", יזמות, הערצת הצבא ונכונות להפעילו במקרה הצורך, לא מגישים את הלחי השנייה לתוקפן. רוח לאומית של "Start-up nation", "טובים נגד רעים", עולם יהודי-נוצרי מול עולם איסלאמי. נראטיב דתי (יודיאו-נוצרי) שיש בו מרכיבים משותפים, ובכללו הבטחת ארץ ישראל לעם היהודי.	אתוס וערכים משותפים
מהלכים מסייעים: פעילות חינוכית ותרבותית (שימוש ברשתות החברתיות, משחקי מחשב, מיתוג). חידוד ה"פלא" שבצעם הקמתה של ישראל והיותה "מודל" חיובי בתחומים רבים. ייזום "אירועים מעצבים".	הזמן החולף שוחק את הזיכרון ההיסטורי. ההיסטוריה "לא מדברת" אל הדור הצעיר. המלחמות בהן מעורבת ישראל כבר לא מסתיימות בנצחונות מוחצים ומובהקים. אין אירועים "טריים" שיש להם עוצמה מעצבת חיובית.	השוואה הקמתה ההירואית של המדינה ("מעטים מול רבים"), הניצחון בששת הימים, מבצע אנטבה, פיגועי ה-11 בספטמבר בארה"ב	אירועים היסטוריים מעצבים

מהלכי מדיניות מסייעים/שוחקים	מכאניזם הפעולה של המנוע, ומגמות התפתחותו על פני זמן	תיאור המנוע (והסתעפויותיו)	המנוע
מהלכים מסייעים: השקעת משאבים ליצירת בסיס תמיכה בקרב המיעוטים בארה"ב (היספאנים, שחורים, אסיאתים) חיזוק הזיקה לישראל "כעם התנ"ך" בקרב היספאנים. היעזרות בארגונים היהודיים בארה"ב כ"גשר" היוצר אהדה לישראל, באמצעות כינון בריתות עם מיעוטים אחרים.	היעדר יחס מיוחד לישראל בקרב ה"מיעוטים" ההופכים יחדיו ל"רוב" בארה"ב. האם המהגרים מאמצים את ערכי אמריקה ה"ישנה" (כפי שאולי מסתמן בקרב הדור השני אצל ההיספאנים), או שמא יביאו לשינוי הערכים המוכרים של ארה"ב? שחיקה באהדה לישראל בקרב הדור הצעיר. מגמות שונות: אמריקה מקוטבת. ישראל נעה לכיוון יותר שמרני.	מה קושר ומה מפריד במאפיינים החברתיים-דמוגרפיים של שתי המדינות.	הממד החברתי - דמוגרפי
מהלכים מסייעים: רגישות ישראלית בעת קבלת החלטות שיש להן השלכות על יהדות ארה"ב. העמקת הקשר וההיכרות של הציבור הישראלי עם יהדות ארה"ב. ביסוס היחסים על "עמיות" ולא על אינסטרומנטליות. השקעת משאבים מיוחדת. הממוקדת בנוער ובקמפוסים. מהלכים שוחקים: העמדת חברי הקהילה במצב בו הם "קרועים" בין זיקתם לישראל מחד לבין סדר היום ה"אמריקאי" מאידך. רטוריקה ביקורתית חריפה כנגד מנהיגי ארה"ב מצידם של מנהיגים בקהילה היהודית בנושא הישראלי. הצטיירות של ישראל כמתרחקת מערכים המאפיינים חברה פתוחה וליברלית.	יותר ממחצית מיהודי ארה"ב מזדהים כליברלים, (70 אחוז הצביעו לדמוקרטים ורק 20 אחוז מעידים על עצמם כ"שמרנים"), בעוד ישראל נעה לכיוון "שמרני" ונתפסת על ידי חוגים ליברליים בארה"ב כמתרחקת מערכים ליברליים ופלורליסטיים. המדיניות הישראלית בנושאים שונים (בעיקר המשך השליטה בפלסטינים) נתפסת בעיני יהודים ליברלים רבים כלא עולה בקנה אחד עם השאיפה להיות "אור לגויים" והחתירה ל"תיקון עולם". מתעורר מתח בין הנאמנות לערכים ליברליים והאהבה לישראל. בקרב יהודי אמריקה קיימת מגמה של העצמת המרכיב הזהותי האמריקני על פני המרכיב היהודי. ההשפעה היהודית היא מכפיל כוח משמעותי בזירה האמריקאית (איפא"ק, קונגרס, המרוץ לנשיאות), אך גם מולידה ביקורת והתקפות על פעילות שתדלנית למען ישראל. במגמות הייצוג היהודי בקונגרס מורגשת בשנים האחרונות ירידה. לא ברור עדיין אם מדובר במגמה ארוכת טווח, או שזו מציאות זמנית הנובעת מעליית כוחם של הרפובליקנים בקונגרס (רוב היהודים נוטים לדמוקרטים). ריבוי נישואים מעורבים השוחק את תחושת ההזדהות עם ישראל.	בעלת יוקרה והשפעה רבה בארה"ב: פוליטית, אינטלקטואלית, תרבותית, כלכלית, חברתית. הזדהות גבוהה עם ישראל.	יהדות ארה"ב

מהלכי מדיניות מסייעים/שוחקים	מכאניזם הפעולה של המנוע, ומגמות התפתחותו על פני זמן	תיאור המנוע (והסתעפויותיו)	המנוע
מהלכים מסייעים: • טיפוח הערוץ הבין-אישי ברמת ראשי המדינות, כולל "ערוץ אחורי" שקט לקשר שוטף באמצעות גורמים אמינים על ראשי המדינות. טיפוח יחסים אישיים "מפצים" בדרגים נוספים. • טיפוח היחסים עם מועמדים פוטנציאליים לנשיאות. מהלכים שוחקים: • התקפות אישיות על ראשי הממשל ומנהיגים פוליטיים אמריקניים משתי המפלגות.	• היסטוריה של יחסים קרובים, לעיתים חבריים ואף רגשיים. (ובמקביל תקופות של יחסים בין - אישיים בעייתיים). • משמעותו של המשבר הנוכחי (האם אירוע חד-פעמי או ביטוי למגמה שלילית שתימשך גם לאחר תום כהונת אובמה?)	יחסים אינטימיים, חבריים, תחושת זהות ומחוייבות, "דלתות פתוחות".	הקשר הבין-אישי בקהילת מקבלי ההחלטות
מהלכים מסייעים: • העמקת מרכיב השת"פ האסטרטגי ביחסי שתי המדינות. • בחינה מתמשכת של מאזן ה"עלות-תועלת" בהגעה לברית ביטחונית פורמאלית עם ארה"ב. • השתלבות ישראלית בארכיטקטורה ביטחונית אזורית עתידית במזה"ת, המובלת על ידי ארה"ב ואיננה שוחקת את היחסים המיוחדים עם ארה"ב או את יתרונה האיכותי של ישראל. מהלכים שוחקים: • מחלוקות פוליטיות שעלולות לעורר שיפוט שונה של מצבים בהם ישראל נדרשת להפעיל כוח ומצפה לגיבוי מצד ארה"ב.	• נשמרת ההפרדה בין יחסי הביטחון המצויינים ליחסים הפוליטיים (שלעיתים נקלעים למשבר). • חשש אמריקני להיגרר - בגלל ישראל - למעורבות צבאית בה אינם חפצים (איראן למשל). • לעיתים - מתעוררת תחרות על שווקים בין התעשיות הביטחוניות של שתי המדינות.	ישראל כנכס ביטחוני לארה"ב. קשרים צבאיים, מודיעין, טכנולוגיה, היי-טק, סייבר, "ישראל כנושאת מטוסים אזורית", שותפות אינטרסים במאבק בטרור.	היחסים הביטחוניים
מהלכים מסייעים: • מודעות והתחשבות באינטרסים אמריקניים. • תפקוד כ- team player בקואליציות בין"ל בהובלת ארה"ב. • הקטנת התביעות (והציפיות) שארה"ב תפתור בעיות שישאל יכולה לפתור בעצמה. • הפנמת אילוצים החלים על ארה"ב בעולם רב-קוטבי. מהלכים שוחקים: • העלאת סוגיות לסדר היום בהן האינטרס הישראלי מנוגד לאינטרס האמריקני. • העמקת יחסים עם סין (בייחוד יצוא ביטחוני) ורוסיה בניגוד לעמדוניה של ארה"ב.	• תקופת המלחמה הקרה העמידה את ישראל במחנה אחד מובהק עם ארה"ב כנגד המחנה הקומוניסטי (ברה"מ, סין). עתה ארה"ב מוסיפה להתחרות בסין וברוסיה, אך לישראל אין "עניין אסטרטגי" בתחרות זו, ואדרבא - יש לה עניין בחיזוק קשריה עם סין ורוסיה. • פיגועי ה-11 בספטמבר 2001 שינו המגמה של "שלום עולמי" ו"קץ ההיסטוריה" שהסתמנה לכאורה בעקבות סיומה של המלחמה הקרה. ארה"ב נאלצה להתגייס למלחמה בטרור של האסלאם הרדיקאלי. • ישראל ממלאת תפקיד חיוני מול האוייב המשותף. פועלת מול כוחות עויינים לארה"ב. • ישראל מבקשת שארה"ב תוביל אקטיבית את המאבק ב"כוחות הרשע". ארה"ב לא מתלהבת. • מתחזקת העדפת "אמריקה תחילה", "להוביל מאחור", "בניית קואליציות" וושינגטון רוצה להתכנות לשיקום פנימי של ארה"ב. מעדיפה ש"שחקנים מקומיים" יקחו אחריות על גורלם. (האם מגמה זו תימשך גם אחרי כהונתו של אובמה?)	ארה"ב מנהיגת העולם החופשי. המעצמה החזקה ביותר והמובילה בעולם. "שוטר עולמי". אוייבים משותפים: ברה"מ (בעבר), טרור, אסלאם קיצוני. אידיאולוגיה משותפת: הנחלת חירות, דמוקרטיה ושלילת עריצות.	תפיסת הסדר העולמי

מהלכי מדיניות מסייעים/שוחקים	מכאניזם הפעולה של המנוע, ומגמות התפתחותו על פני זמן	תיאור המנוע (והסתעפויותיו)	המנוע
מהלכים מסייעים: • התחשבות באינטרסים אמריקניים. • העמקת המודעות בארה"ב כי ישראל מצפה אמנם לתמיכה אסטרטגית אך היא נחושה להגן על עצמה בכוחות עצמה ולא מבקשת שחיילים אמריקאים יגירו דמם למענה. • העמקת המודעות לתרומתה (הקיימת והפוטנציאלית) של ישראל למדינות האזור, ליציבותן ולשגשוגן (ביטחון, סייבר, היי-טק, טכנולוגיות מים, חקלאות מודרנית, גז וכד') מהלכים שוחקים: • הצטיירותה של ישראל כמי שגוררת את ארה"ב למלחמות שאינה מעוניינת בהן.	• ישראל מילאה תפקיד בהקשר של המלחמה הקרה, ו"העניקה" לארה"ב נכס ומנופים אזוריים בעצם ניהול תהליך השלום לאורך השנים. • ישראל שותפה במאבק נגד הטרור האסלאמי הקיצוני. • ישראל נתפסה כתורמת תרומה חשובה למאבק בפרוליפרציה (עיראק, סוריה, איראן) - עד לעלייה האמריקנית על הנתבי הנוכחי של החתירה להסדר עם איראן. • שינוי בארה"ב המכרסם ב"נכסיות" של ישראל: אכזבה אמריקנית מתוצאות ההשקעה המתמשכת באזור בדם ובממון, רתיעה מהסתבכות אפשרית במלחמה מזרח-תיכונית נוספת, עצמאות אנרגטית בארה"ב, רצון לצמצם המעורבות במזה"ת. • תחושה שארה"ב עלולה לשלם על תמיכתה בישראל שעה שזו איננה משקיעה מספיק בקידום פתרון שתי המדינות. • החשש שישראל עלולה לסבך את ארה"ב במלחמה נוספת. • ארה"ב אינה חד-משמעית ביחסה לאסלאם הפוליטי (האם ל"חבקו" או להיאבק בו? האם הוא חלק מהפתרון למול האסלאם הג'יהאדיסטי?), וביחסה לעריצים במזה"ת (האם להעדיף יציבות על פני דמוקרטיה וזכויות אדם?) • האפשרות ל-Grand bargain על רקע חתימה אפשרית של הסכם גרעין עם איראן בו האחרונה תיתפס כ"שותף" הממלא תפקיד אזורי מייצב ומאזן (האם איראן חלק מהבעייה או מרכיב בפתרון?).	• ראייה מתמשכת של המזה"ת כאזור חיוני לאינטרס האמריקני (מוקד טרור עולמי, אנרגיה, פרוליפרציה, נתיבי תובלה, הגנה על ישראל), ולכן מחייב מנהיגות, השקעה ומעורבות. • ראיית ישראל כמדינה ידידותית, נאמנה, חזקה ויציבה הנכונה לתרום לקידום האינטרס של ארה"ב. • גישת הממשל הנוכחי מסמנת שחיקה משמעותית בנכונות ארה"ב להיות "שוטר אסטרטגי אזורי"	התפיסה האסטרטגית כלפי המזה"ת
מהלכים מסייעים: • הצגת יוזמה מדינית ישראלית הזוכה לתמיכה אמריקנית. • הפגנת עקביות במחוייבות לפתרון שתי המדינות. • חיזוק הכלכלה הפלסטינית. • הפגנת עקביות במחוייבות לפתרון שתי המדינות מהלכים שוחקים: • תפיסת ישראל כמי שאינה מחוייבת לפתרון שתי המדינות. • בניה בשטחי יו"ש באופן הנתפס כמסכל פתרון שתי המדינות, בדגש על בניה בשכונות הערביות של מזרח ירושלים והשטח שמעבר לגושי ההתנחלויות.	• בממשל הנוכחי - שחיקה בתפיסת הסיכסוך כ"מרכזי ליציבות האזור". אך ראיית היעדר פתרון כמזיק לאינטרס האמריקני וכגורם להפרת האיזון הדמוגרפי שמאפשר לישראל לשמור על אופייה היהודי והדמוקרטי. • מאמץ מתמשך לשימור הסכמי השלום עם מצרים וירדן, וקידום הסדר ישראלי-פלסטיני (כרגע מתקיימת בארה"ב הערכת מצב נוכח הקיפאון המדיני). • איום על המודל של "מו"מ ישראלי-פלסטיני ישיר בהובלה אמריקנית". • ההזדקקות של ישראל להגנה אמריקאית מפני מתקפת הדה-לגיטימציה הבינלאומית על ישראל.	• הראייה המסורתית של מדיניות החוץ האמריקנית (שעתה כבר אינה משותפת לשתי המפלגות) התייחסה לסיכסוך הישראלי-ערבי כתורם לערעור היציבות האזורית (החשובה לאינטרס האמריקני). וכן כמלבה עויינות ערבית כלפי ארה"ב משום תמיכתה בישראל (ועקב כך נפגעת יכולתה של ארה"ב למצות את האינטרסים שלה באזור). • אבחנות אלה שאפיינו שנים ארוכות את התפיסה האמריקנית, רווחות כיום בייחוד בקרב החוגים הליברליים בארה"ב. בחוגים השמרניים הגישה לעיתים הפוכה בתכלית ואף מתחזקת בקירבם התמיכה חסרת הפשרות בישראל.	הסיכסוך הישראלי-ערבי

מהלכי מדיניות מסייעים/שוחקים	מכאניזם הפעולה של המנוע, ומגמות התפתחותו על פני זמן	תיאור המנוע (והסתעפויותיו)	המנוע
מהלכים מסייעים: ● מיקוד מאמצים בשיפור ההסכם עם איראן, ובתיאום הדדי למקרה של הפרה איראנית. ● ניהול דיאלוג מקיף עם ארה"ב על "חבילת פיצוי" וניסוח הבנות אסטרטגיות ליום שאחרי. מהלכים שוחקים: ● במציאות של מו"מ עם איראן או לאחר הגעה להסכם עימה בסוגיית הגרעין, פעולה צבאית ישראלית שאינה מתואמת תחריף - לפחות בטווח הקצר - את השחיקה ביחסים עם הממשל האמריקני. ● נסיון ל"גייס" את הקונגרס להכשלת ההסכם עם איראן יחריף - לפחות בטווח הקצר - את השחיקה ביחסים עם הממשל האמריקני. ההשלכות לטווח היותר רחוק תהיינה תלויות, בין היתר, במאפייניו של הממשל הבא. - הערה המהלכים שלעיל בסוגיית הגרעין האיראני, משקפים אפשרות בה ישראל עשויה לקבל החלטות שלדעתה הינן "קיומיות" או חיוניות ביותר לאינטרס הישראלי, למרות שיש סבירות גבוהה שיובילו לשחיקה ביחסים עם ארה"ב.	● סוגיית איראן, שבעבר מיקדה שיתוף אינטרסים ישראלי-אמריקני ברוח, מופיעה עתה כנושא של מחלוקת נוכח הסתייגותה החריפה של ישראל מההסכם המתגבש עם איראן.	● חתירה לבלימת תפוצתו של נשק גרעיני במזה"ת. ● הגנה אמריקנית מפני ניסיונות לכפות על ישראל מהלכים בסוגיית הגרעין.	אסטרטגיה בנושא הגרעין/איראן
מהלכים מסייעים: ● קידום פרויקטים משותפים בתחומי מדע וטכנולוגיה (בדגש על היי-טק) בין ישראל וארה"ב (הן אזרחי והן צבאי). ● קידום ישראלי-אמריקני משותף (תוך הישענות ומעורבות של יהדות ארה"ב) של פרויקטי פיתוח וסיוע ברחבי העולם (הן בעלי אופי עסקי והן למטרות הומניטריות של "תיקון עולם"). ● פיתוח קרנות משותפות כמו BIRD והרחבת פעילותן לתחומים נוספים.	● שיתוף פעולה והערכה הדדית גוברת.	● השקעות אמריקניות בכלכלה הישראלית, ● פיתוחים ישראליים בתחומי מדע וטכנולוגיה בדגש על ההיי-טק הישראלי כתרומה למשק ולביטחון ארה"ב וכבסיס לשת"פ בין המדינות. ● מאבק בחרם כלכלי נגד ישראל.	היחסים הכלכליים

מהלכי מדיניות מסייעים/שוחקים	מכאניזם הפעולה של המנוע, ומגמות התפתחותו על פני זמן	תיאור המנוע (והסתעפויותיו)	המנוע
מהלכים מסייעים: ● הנחלת ההכרה בקרב הציבור והאליטות בארה"ב אודות נכסיותה של ישראל. ● הנחלת התפיסה בקרב הציבור והאליטות בארה"ב כי התמיכה בישראל חוצה מפלגות. ● מדיניות פרו-אקטיבית המסייעת במיתוג החיובי של ישראל. ● חיזוק הטיעון כי בתמיכתו בישראל, איפא"ק מקדם בראש וראשונה את האינטרס האמריקני. ● העמקת המודעות בישראל (בדגש על הפְּנִיָּה) לחשיבות היחסים עם ארה"ב ועם יהדות ארה"ב. מהלכים שוחקים: ● יצירת רושם שקיים בארה"ב מחנה אנטי-ישראלי גדול (בין השאר בשל היעדר הבחנה ישראלית בין ביקורת לגיטימית לבין דה-לגיטימציה ואנטישמיות).	● תמיכה משמעותית של הציבור האמריקני בישראל. (בייחוד בהשוואה לתמיכה הזעומה לה זוכים אויביה של ישראל). ● למרות זאת, מתעורר לעיתים פולמוס: האם ישראל היא נכס או נטל? האם ישראל עדיין נאמנה לערכים של דמוקרטיה, שיוויון וזכויות אדם? האם שתדלנות פרו-ישראלית עומדת במקרים מסויימים בסתירה לאינטרס האמריקני?	● המודעות בארה"ב להישגיה ולנכסיותה של ישראל. ● המודעות בארה"ב לתשתית הערכים והאתוס המשותפים לשתי המדינות. ● היותה של ישראל מזוהה עם יהדות ארה"ב (מיעוט הזוכה להערכה ויוקרה רבה בארה"ב). ● אהדת הציבור הישראלי לארה"ב.	המרכיב התודעתי